

VOJENSKÉ ZDRAVOTNICKÉ LISTY

ROČNÍK LII

BŘEZEN 1983

ČÍSLO 2

K NEDOŽITÝM 65. NAROZENINÁM PLK. PROF. MUDr. JOSEFA MRÁZE, CSc.

V roce, kdy lékařská fakulta UK oslavila 30. výročí svého vzniku a kdy její působiště, Hradec Králové, vzpomínalo 750 let od založení města, opustil nás po dlouhé vyčerpávající nemoci jeden z předních čs. radiobiologů Prof. Mráz. Vracíme se k němu v myšlenkách opakovaně, kdykoliv na pracovišti vzpomínáme údobí, kdy došlo k jeho osamostatnění. Prof. Mráz by se dožil 17. dubna 65 let.

Vzpomínáme-li na Prof. Mráze, nemůžeme opomenout v první řadě jeho krásné charakterové vlastnosti, jeho lidský a stranický profil. Jako malorolnický synek si přinesl ze svého prostředí celou řadu předností, především úžasnou vytrvalost, skromnost, vztah k přírodě a k pracujícímu člověku. Již od počátku svých lékařských studií v Praze se orientoval na biologii, v které nalézal své poslání i zalíbení. Společné zájmy sdílel v záviděníhodně šťastném manželství se svojí ženou Jiřinou.

Manželé Mrázovi po krátkodobém popromočním působení na katedře biologie v Praze přešli s již zcela vyhraněnými zájmy na bývalou Vojenskou lékařskou akademii v Hradci Králové. Ve funkci asistenta katedry biologie J. Mráz naplňoval své pedagogické poslání a úspěšně rozvíjel spolu se svojí ženou vědeckou práci v oblasti biologie. Oba se zabývali problematikou tkáňové slučitelnosti, které Prof. Mráz zůstal věrný i ve svém radiobiologickém zaměření.

V radiobiologické problematice J. Mráz začal pracovat od roku 1960, nedlouho po návratu z Leningradu, kde obhájil hodnost kandidáta lékařských věd. Svojí disertační práci z oblasti parazitologie si získal úctu svých školitelů a posílil své již tradičně dobré vztahy k sovětské vědě. V roce 1962 převzal funkci náčelníka oddělení a po 2 letech se stal prvním docentem vojenské radiobiologie. Pod jeho vedením se pracoviště stalo novou katedrou VLVDÚ v roce 1963. Pracoviště mělo již značné zkušenosti, které získalo při řešení dílčích vědeckých úkolů zvláštní části státního plánu výzkumu a v pedagogickovýchovné práci.

Z převážně experimentálního pracovníka Prof. Mráz dozrál v pracovníka koncepčního, jehož pracovní zaměření v podstatě přetrvává na katedře dodnes. Svými myšlenkami, svými věrnými internacionálními postoji a výsledky svého pracoviště Prof. Mráz získal srdce i rozum svých nejbližších pracovníků z řad zdravotnických služeb armád členských států Varšavské smlouvy. Jako člen Evropské radiobiologické společnosti přispěl k jejímu každoročnímu setkání, především pak k prvnímu setkání na půdě ČSSR ve Špindlerově Mlýně-Bedřichově.

Prof. Mráz napomáhal uskutečnění první radiobiologické konference socialistických zemí v roce 1974 rovněž v Bedřichově. Měl pochopení také pro potřeby rozvoje mírového za-

bezpečení radiačních nehod a ve prospěch jaderné elektrárny v Jaslovských Bohunicích zahájil v roce 1971—2 spolupráci. V roce 1973 pracoviště Prof. Mráze organizovalo mezinárodní sympozium k problematice vnitřní kontaminace radioaktivními látkami, pořádané rovněž v Bedřichově. Již v této době Prof. Mráz upozorňoval a předvídal potřebu hlubšího studia účinků neutronového záření.

Na vrcholu svých tvůrčích sil, v době, kdy pracoviště dozrávalo k tomu, aby převzalo své funkce řídicí a koordinační, po přípravě 6. pětiletého plánu, Prof. Mráz 13. 8. 1975 zemřel. S houževnatostí a s optimismem jemu vlastním dobojoval svůj nerovný zápas se zákeřným onemocněním. Všichni, kdož jsme ho znali, snažíme se v sobě uchovat a dále rozvíjet jeho krásné lidské vlastnosti.